Συστήματα Αναμονής Άσκηση $4^η$

Αυγερινός Πέτρος 03115074

Contents

1 Αναλυση και Σχεδιασμος τηλεφωνικου κεντρου

1.1 Ερώτημα 1

Το διάγραμμα ρυθμού μεταβάσεων ενός συστήματος M/M/c/c είναι το παρακάτω:

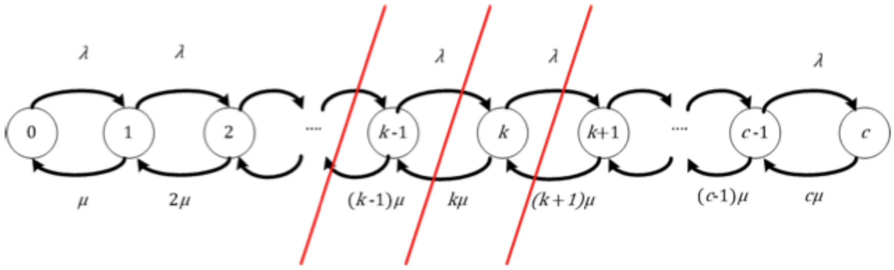

Από τις εξισώσεις ισορροπίας γνωρίζουμε ότι:

$$P_k = \frac{\lambda}{\mu k} P_{k-1} = \frac{\lambda}{\mu k} \cdot \frac{\lambda}{\mu(k-1)} P_{k-2} = \ldots = \frac{(\frac{\lambda}{\mu})^k}{k!} P_0 \tag{1}$$

και

$$P_0 + P_1 + \ldots + P_c = 1 \tag{2}$$

Από (1) και (2) προκύπτει ότι:

$$\begin{aligned} P_0 + P_1 + \ldots + P_c &= 1 \\ P_0 + \frac{\lambda}{\mu} P_0 + \ldots + \frac{(\frac{\lambda}{\mu})^c}{c!} P_0 &= 1 \\ P_0 (1 + \frac{\lambda}{\mu} + \ldots + \frac{(\frac{\lambda}{\mu})^c}{c!}) &= 1 \\ P_0 \sum_{k=0}^{c} \frac{(\frac{\lambda}{\mu})^k}{k!} &= 1 \\ P_0 &= \frac{1}{\sum_{k=0}^{c} \frac{\rho^k}{k!}} \end{aligned}$$

Η πιθανότητα απόρριψης είναι ίση με:

$$\begin{aligned} P_{blocking} = P_c = B(\rho, c) = \frac{(\frac{\lambda}{\mu})^c}{c!} P_0 &= \\ \frac{\rho^c}{c!} \frac{1}{\sum_{k=0}^{c} \frac{\rho^k}{k!}} \end{aligned}$$

Ο μέσος ρυθμός απωλειών από την ουρά είναι ίσος με:

$$\lambda - \gamma = \lambda - \lambda(1 - P_{blocking}) = \lambda P_{blocking} = \lambda \frac{\rho^c}{c!} \frac{1}{\sum_{k=0}^{c} \frac{\rho^k}{k!}} \tag{3}$$

Ο κώδικας για την συνάρτηση erlangb_factorial φαίνεται παρακάτω:

```
function p = erlangb_factorial (r,c)
    s = 0;
    for k = 0:1:c
        s = s + (power(r,k)/factorial(k));
    endfor
    p = (power(r,c)/factorial(c))/s;
endfunction
```

Το αποτέλεσμα του factorial για τις τιμές $9, 9$ είναι ίδιες και ίσες με 0.2243.

1.2 Ερώτημα 2

Για την απόδειξη της iterative formula αρχικά γνωρίζουμε ότι αν δεν υπάρχει εξυπηρετητής όλες οι κλήσεις απορρίπτονται. Επομένως:

$$B(\rho, 0) = 1 \tag{4}$$

Για $c-1$ εξυπηρετητές έχουμε:

$$B(\rho, c-1) = \frac{\rho^{c-1}}{(c-1)!} \frac{1}{\sum_{k=0}^{c-1} \frac{\rho^k}{k!}} \tag{5}$$

Προσθέτοντας έναν ακόμα εξυπηρετητή έχουμε:

$$\begin{aligned} B(\rho, c) = \frac{\rho^c}{c!} \frac{1}{\sum_{k=0}^{c} \frac{\rho^k}{k!}} &= \\ \frac{\frac{\rho^{c-1} \cdot \rho}{(c-1)! \cdot c}}{\frac{\rho^c}{c!} + \sum_{k=0}^{c-1} \frac{\rho^k}{k!}} &= \\ \frac{\frac{\rho^{c-1}}{(c-1)!} \cdot \frac{\rho}{c}}{\frac{\rho}{c} \cdot \frac{\rho^{c-1}}{(c-1)!} + \sum_{k=0}^{c-1} \frac{\rho^k}{k!}} &= \\ \frac{B(\rho, c-1) \cdot \frac{\rho}{c}}{B(\rho, c-1) \cdot \frac{\rho}{c} + 1} &= \\ \frac{\rho \cdot B(\rho, c-1)}{\rho \cdot B(\rho, c-1) + c} & \end{aligned}$$

Ο κώδικας για την συνάρτηση erlangb_iterative φαίνεται παρακάτω:

```
function p = erlangb_iterative (r,c)
    p = 1;
    for k = 0:1:c
        p = (r*p)/(k+r*p);
    endfor
endfunction
```

Η iterative λύση δίνει το ίδιο αποτέλεσμα με το factorial για τις τιμές $9, 9$ και είναι ίσο με 0.2243.

1.3 Ερώτημα 3

Στην περίπτωση του factorial παίρνουμε NaN ενώ στην περίπτωση του iterative παίρνουμε το αποτέλεσμα 0.0245243. Αυτό συμβαίνει γιατί το factorial παίρνει πολύ μεγάλες τιμές και υπερχειλίζει.

1.4 Ερώτημα 4

1. Η συνολική κυκλοφοριακή ένταση του δικτύου για τον πιο απαιτητικό χρήστη είναι:
$$\rho = \frac{500 \cdot 23}{60} = 191.66 \text{ Erlangs} \tag{6}$$

2. Τα διαγράμματα απόρριψης για τις τρεις τιμές λεπτών φαίνονται παρακάτω:
Για 23 λεπτά:

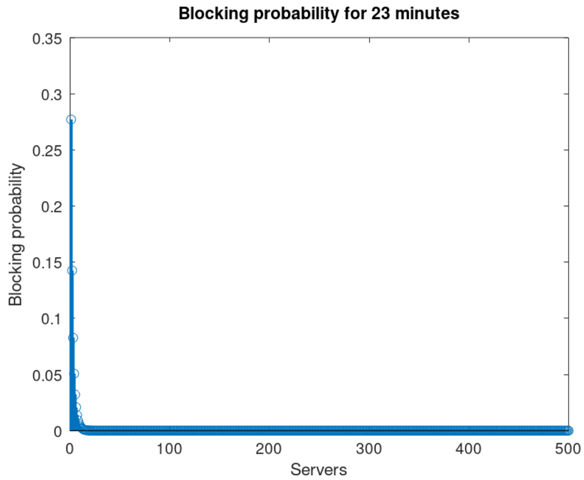

Με ζουμ:

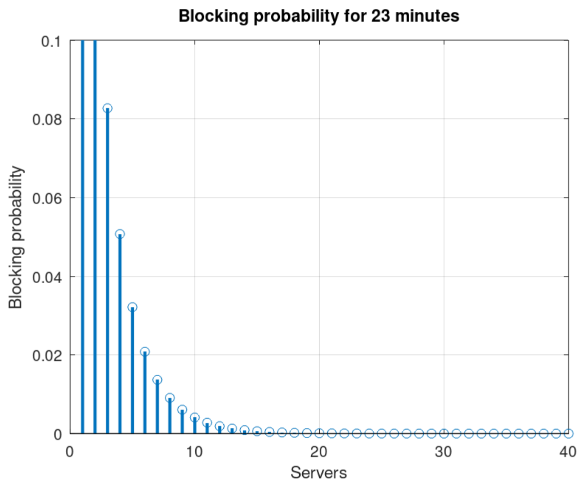

Για 34 λεπτά:

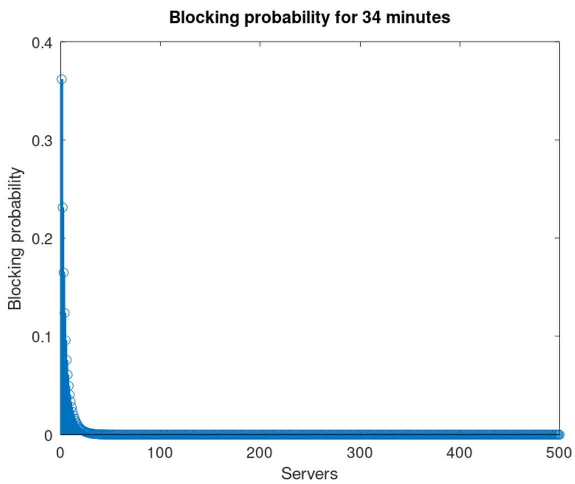

Με ζουμ:

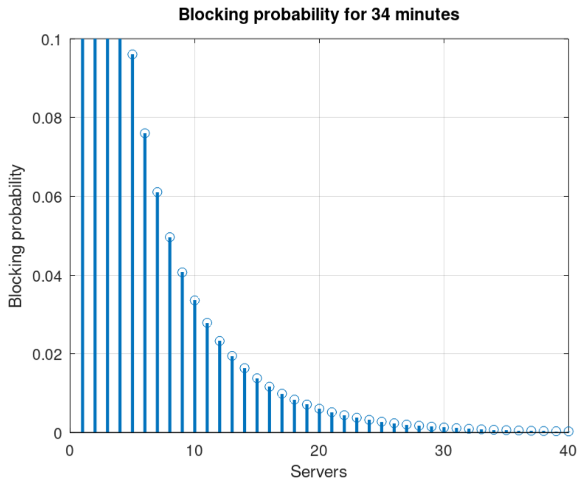

Για 46 λεπτά:

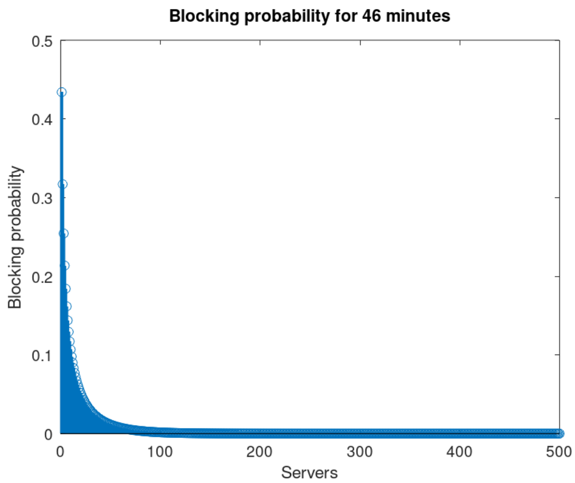

Με ζουμ:

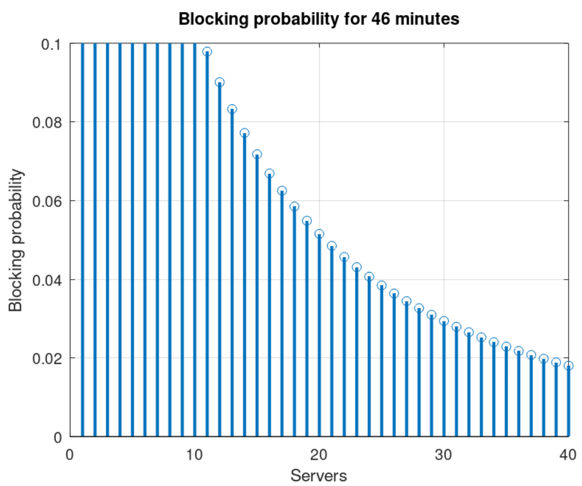

3. Προσθέτοντας μία συνθήκη για πιθανότητα μικρότερη του 0.01 στον κώδικα βλέπουμε ότι:

   (a) Για 23 λεπτά, οι εξυπηρετητές που απαιτούνται είναι 8.

   (b) Για 34 λεπτά, οι εξυπηρετητές που απαιτούνται είναι 17.

   (c) Για 46 λεπτά, οι εξυπηρετητές που απαιτούνται είναι 54.

1.5 Ερώτημα 5

1. Η μέση τιμή της συνολικής προσφερόμενης κίνησης είναι $A = 20000 \cdot 0.06 = 1200$ Erlangs.
2. Η κίνηση υπεραστικών είναι $A' = 0.05A = 60$ Erlangs. Για GoS 0.01, με χρήση ενός Erlang B calculator παίρνουμε ότι τα trunks που απαιτούνται είναι 75.
3. Με τριπλασιασμό του φορτίου η κίνηση υπεραστικών είναι $A'' = 3A' = 180$ Erlangs. Με χρήση του Erlang B calculator για 75 trunks παίρνουμε GoS 0.587.

Ο κώδικας για τα παραπάνω ερωτήματα φαίνεται παρακάτω:

```
% pkg load queueing
c = 9;
arg_list = argv();
minutes = str2num(arg_list{1});

function p = erlangb_factorial (r,c)
    s = 0;
    for k = 0:1:c
        s = s + (power(r,k)/factorial(k));
    endfor
    p = (power(r,c)/factorial(c))/s;
endfunction

function p = erlangb_iterative (r,c)
    p = 1;
    for k = 0:1:c
        p = (r*p)/(k+r*p);
    endfor
endfunction

filename_text = sprintf("../erlangb-%d.txt", minutes);
fd = fopen(filename_text, "w");

text = sprintf("Minutes = %d\n", minutes);
fprintf(fd, text);

text = sprintf("erlangb_factorial(9,9) = %d\n", erlangb_factorial(9,9));
fprintf(fd, text);

text = sprintf("erlangb_iterative(9,9) = %d\n", erlangb_iterative(9,9));
fprintf(fd, text);

text = sprintf("erlangb_factorial(1024,1024) = %d\n", erlangb_factorial(1024,1024));
fprintf(fd, text);

text = sprintf("erlangb_iterative(1024,1024) = %d\n", erlangb_iterative(1024,1024));
fprintf(fd, text);


p = zeros(0,500);

flag = 0;

for i = 1:1:500
    p(i) = erlangb_iterative(i*(minutes/60),i);
    if (p(i) < 0.01 && flag == 0)
        flag = 1;
        text = sprintf("Blocking probability < 0.01 for %d servers\n", i);
        fprintf(fd, text);
    endif
endfor

fprintf(fd, "==========\n");

fclose(fd);

figure(1);
stem(p, "linewidth", 2);
titlename = sprintf("Blocking probability for %d minutes", minutes);
title(titlename);
axis([0 40 0 0.1]);
grid on;
xlabel("Servers");
ylabel("Blocking probability");

filename = sprintf("../images/erlangb-%d-zoom.png", minutes);
print("-dpng", filename);
```

2 Συστημα εξυπηρετησης με δυο ανομοιους εξυπηρετητες

2.1 Ερώτημα 1

Το διάγραμμα ρυθμών μεταβάσεων στην κατάσταση ισορροπίας για το δοσμένο σύστημα φαίνεται παρακάτω για $\lambda = 2, p = 1$ και $\mu_1 = 1.25, \mu_2 = 0.4$.

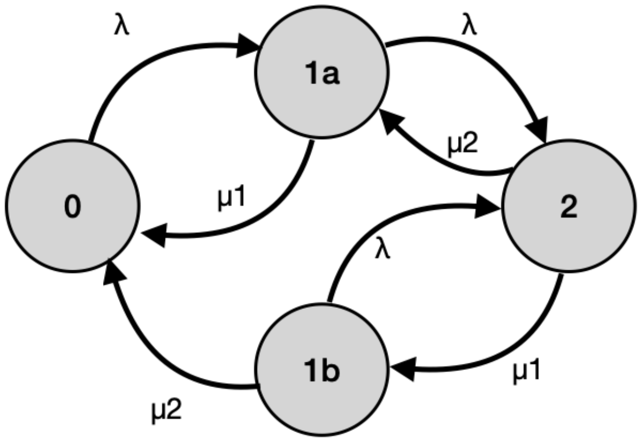

Οι εξισώσεις του συστήματος για ισορροπία είναι:

$$\lambda P_0 = \mu_1 P_{11} + \mu_2 P_{12} \Rightarrow 2P_0 = 1.25P_{11} + 0.4P_{12} \tag{7}$$

$$(\lambda + \mu_1)P_{11} = p\lambda P_0 + \mu_2 P_2 \Rightarrow 3.25P_{11} = 2P_0 + 0.4P_2 \tag{8}$$

$$(\lambda + \mu_2)P_{12} = (1 - p)\lambda P_0 + \mu_1 P_2 \Rightarrow 2.4P_{12} = 1.25P_2 \tag{9}$$

$$P_0 + P_{11} + P_{12} + P_2 = 1 \tag{10}$$

Επιλύοντας το σύστημα προκύπτουν οι εξής εργοδικές πιθανότητες:

P_0	P_{11}	P_{12}	P_2	$P_{blocking}$
0.1387	0.1435	0.2457	0.4719	0.4719

Η πιθανότητα απόρριψης είναι 0.4719. Ο μέσος αριθμός πελάτων στο σύστημα είναι ίσος με:

$$L = \sum_{k=0}^{2} kP_k = P_{11} + P_{12} + 2P_2 = 0.1435 + 0.2457 + 2 * 0.4719 = 1.333 \tag{11}$$

2.2 Ερώτημα 2

Για την συμπλήρωση των thresholds έχουμε:

1. Το πρώτο threshold_1a είναι η πιθανότητα να έχουμε άφιξη ενώ ο πρώτος εξυπηρετητής, ο 1 σε αυτή την περίπτωση, είναι κατειλημμένος.

$$threshold\_1a = \frac{\lambda}{\lambda + \mu_1} \tag{12}$$

2. Το δεύτερο threshold_1b είναι η πιθανότητα να έχουμε άφιξη ενώ ο δεύτερος εξυπηρετητής είναι κατειλημμένος.

$$threshold\_1b = \frac{\lambda}{\lambda + \mu_2} \tag{13}$$

3. Το τρίτο threshold_2_first είναι η πιθανότητα να έχουμε άφιξη ενώ και οι δύο εξυπηρετητές είναι κατειλημμένοι.

$$threshold\_2a = \frac{\lambda}{\lambda + \mu_1 + \mu_2} \tag{14}$$

4. Το τέταρτο threshold_2_second είναι η πιθανότητα να έχουμε άφιξη ή ο πρώτος εξυπηρετητής να απελευθερωθεί. Σε περίπτωση που υπερβούμε αυτό το threshold τότε ο δεύτερος εξυπηρετητής απελευθερώνεται.

$$threshold\_2b = \frac{\lambda + \mu_1}{\lambda + \mu_1 + \mu_2} \tag{15}$$

Η συνθήκη σύγκλισης είναι μεταξύ δύο διαδοχικών μετρήσεων του μέσου αριθμού πελατών να έχουμε απόκλιση μικρότερη του 0.00001 και φαίνεται στον κώδικα στην σειρά 38.

Οι εργοδικές πιθανότητες που υπολογίζει η προσομοίωση φαίνονται παρακάτω και είναι σύμφωνες με τις πιθανότητες που υπολογίσαμε με μικρές αποκλίσεις.

P_0	P_{11}	P_{12}	P_2	$P_{blocking}$
0.1392	0.1442	0.2442	0.4724	0.4724

Ο κώδικας που χρησιμοποιήθηκε για τα παραπάνω είναι ο εξής:

```
clc;
clear all;
close all;


lambda = 2;
m1 = 1.25;
m2 = 0.4;

threshold_1a = lambda/(lambda + m1);
threshold_1b = lambda/(lambda + m2);
threshold_2_first = lambda/(lambda + m1 + m2);
threshold_2_second = (lambda + m1)/(lambda + m1 + m2);

current_state = 0;
arrivals = zeros(1,4);
total_arrivals = 0;
maximum_state_capacity = 2;
previous_mean_clients = 0;
delay_counter = 0;
time = 0;

while 1 > 0
  time = time + 1;

  if mod(time,1000) == 0
```

```
    for i=1:1:4
      P(i) = arrivals(i)/total_arrivals;
    endfor

    delay_counter = delay_counter + 1;

    mean_clients = 0*P(1) + 1*P(2) + 1*P(3) + 2*P(4);

    delay_table(delay_counter) = mean_clients;

    if abs(mean_clients - previous_mean_clients) < 0.00001
       break;
    endif
    previous_mean_clients = mean_clients;
  endif

  random_number = rand(1);

  if current_state == 0
      current_state = 1;
      arrivals(1) = arrivals(1) + 1;
      total_arrivals = total_arrivals + 1;
  elseif current_state == 1
    if random_number < threshold_1a
      current_state = 3;
      arrivals(2) = arrivals(2) + 1;
      total_arrivals = total_arrivals + 1;
    else
      current_state = 0;
    endif
  elseif current_state == 2
    if random_number < threshold_1b
      current_state = 3;
      arrivals(3) = arrivals(3) + 1;
      total_arrivals = total_arrivals + 1;
    else
      current_state = 0;
    endif
  else
      if random_number < threshold_2_first
        arrivals(4) = arrivals(4) + 1;
        total_arrivals = total_arrivals + 1;
      elseif random_number < threshold_2_second
        current_state = 2;
      else
        current_state = 1;
      endif
   endif

endwhile

display(P(1));
display(P(2));
display(P(3));
display(P(4));
```